

Mládežnícky parlament Mestskej časti Košice – Sídliisko KVP

Legislatívne ukotvenie problematiky

▪ **Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení**

§ 11

(4) Obecné zastupiteľstvo rozhoduje o základných otázkach života obce, najmä je mu vyhradené

n) zriaďovať a zrušovať orgány potrebné na samosprávu obce a určovať náplň ich práce.

▪ **Zákon č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou**

Tento zákon upravuje podporu práce s mládežou, neformálne vzdelávanie v oblasti práce s mládežou, financovanie práce s mládežou, akreditáciu vzdelávacích programov v oblasti práce s mládežou (ďalej len „akreditácia“), a dobrovoľnícku službu v rámci práce s mládežou.

§ 6a

Mládežnícky parlament

(1) Obec môže zriaďiť mládežnícky parlament. Zloženie mládežníckeho parlamentu, spôsob ustanovenia mládežníckeho parlamentu a úlohy mládežníckeho parlamentu určí obec.

(2) Mládežnícky parlament najmä

a) prerokúva návrhy všeobecne záväzných nariadení obce, návrhy iných dokumentov a opatrení prerokúvaných obecným zastupiteľstvom, ktoré sa týkajú mládeže v obci,

b) prerokúva s obecným zastupiteľstvom a starostom návrhy, ktoré sa týkajú zlepšenia práce s mládežou v obci alebo majú vplyv na mládež v obci,

c) spolupracuje s mládežníckymi parlamentmi v iných obciach.

(3) Zástupcovia mládežníckeho parlamentu sú prizývaní na zasadnutia obecného zastupiteľstva.

Akademické ukotvenie problematiky

„Hlboká životná pravda je to, že všetko osobité
sa môže udržať jedine v spojitosti,
že teda každý človek napreduje a postupuje
len prostredníctvom spolupôsobenia mnohých.“

Ľudovít ŠTÚR

Samotný odkaz Ľudovíta Štúra v diele Slovanstvo a svet budúcnosti možno chápať aj ako výzvu pre mladých ľudí a participácie (spolupodieľania sa) na živote územnej samosprávy. Ako možnosť pre naplnenie takto pochopenej výzvy sa javí existencia mládežníckeho parlamentu, prostredníctvom ktorého môže mládež nadobudnúť penzum poznatkov, ktoré sú potrebné pre vstup do spoločenského, resp. spoločensko-politického života. Je priam žiaduce a nevyhnutné viesť mladého človeka k pocitu vlastnej zodpovednosti za fungovanie spoločnosti a uvedomovaniu si demokratických nástrojov vplyvania na spoločnosť.

Proces v oblasti práce s mládežou (konceptná a realizačná rovina mládežníckej politiky) je v jednotlivých regiónoch a mestách v rôznej fáze. Najväčšou slabinou v oblasti

mládežníckej politiky (práce s mládežou) na Slovensku je nedostatok spolupráce. Miestne (ale aj regionálne) samosprávy si neuvedomujú (alebo nechcú uvedomiť) povinnosti, ktoré im vyplývajú priamo zo zákona. Medzi stimuly participácie patria:

- osobnosť mladých ľudí, ich schopnosť prevziať zodpovednosť, jasne formulovať požiadavky, presadzovať svoje práva;
- zmeny vo vnímaní tradičných rolí a práv;
- spoločenské zmeny týkajúce sa práv a možností mládeže;
- osvietení politici a jednotlivci na všetkých úrovniach možnej spolupráce, ktorí vytvárajú priestor pre participáciu;
- sieťovanie, výmena informácií a skúseností od miestnej po medzinárodnú úroveň;
- výchova a vzdelávanie, najmä neformálne vzdelávanie a vzdelávanie cez vlastnú skúsenosť.

Často sa uvádzajú tri základné podmienky, po naplnení ktorých je participácia mládeže úspešná.

- Prvou podmienkou je **výzva** (osobná, resp. celospoločenská téma, vyvolávajúca chuť participovať), ktorá osloví mladého človeka a ktorý sa s ňou stotožní.
- Druhou podmienkou je **kapacita na zmenu**. Mladí ľudia musia mať pocit, že majú kapacity a zdroje (vedomosti, zručnosti, schopnosti) na reálnu šancu niečo zmeniť, resp. dosiahnuť pozitívny výsledok v rámci konkrétnych iniciatív.
- Treťou podmienkou sú **spojenia**, budované medzi mladými ľuďmi v komunite a tými, ktorí veci ovplyvňujú z oficiálneho pohľadu. Mladí ľudia vo väčšej miere potrebujú cítiť podporu a uznanie zo strany samosprávy.

Dobre pripravená mládežnícka politika

- vedie k efektívnejšiemu a kvalitnejšiemu naplneniu jej cieľa (t. j. rozvoja mladých ľudí),
- umožňuje výchovu k občianstvu, a tým aj väčšiu angažovanosť mladých ľudí,
- umožňuje úspešnú integráciu mladých do spoločnosti,
- umožňuje reflektovanie, spoluvytváranie, kritiku a kontrolu sociálnych a politických otázok vo verejnom živote.

Potreba vychovávať mladých ľudí ako budúcich občanov je v súčasnosti veľmi aktuálna. Mládežnícky parlament môže byť jedna z foriem participácie, spoluúčasti mladých ľudí na živote v obci, prostredníctvom ktorej je možné zažiť demokraciu na vlastnej koži (okrem teoretickej prípravy tu nastupuje aj praktická skúsenosť). Na mysli sa má predovšetkým zapojenie mládeže (mládežníckych organizácií) do verejného rozhodovania o tých oblastiach života obce (mesta, regiónu), ktoré sa priamo dotýkajú kvality života mladých ľudí.

Mládežnícky parlament je považovaný za iniciatívny, výkonný a poradný orgán, zastupujúci záujmy mládeže vo vzťahu k orgánom štátnej správy a územnej samosprávy. Základnými cieľmi a úlohami mládežníckeho parlamentu sú:

- vytváranie predpokladov pre demokratický a slobodný rozvoj mládeže,
- reprezentovanie, presadzovanie a obhajovanie záujmov mládeže s trvalým pobytom na území obce/mesta vo vzťahu k územnej samospráve, štátnej správe a iným inštitúciám a organizáciám vládneho a mimovládneho sektora,
- iniciovanie a organizovanie aktivít, týkajúcich sa života mladých ľudí v obci/meste,

- nadväzovanie partnerstiev s obdobnými mládežníckymi parlamentami (resp. obecnými radami mládeže), ktoré pôsobia v iných obciach/mestách.

O mládežníckom parlamente sa hovorí ako o „streche“ neformálnych mládežníckych skupín, občianskych združení, resp. iných organizácií (ktoré vyvíjajú aktivity pre mládež), ktorá môže pôsobiť ako „komunikačný kanál“ medzi mladými občanmi a samosprávou (primátor mesta, starosta obce, poslanci mestských/miestnych a obecných zastupiteľstiev). Na základe zistených potrieb, túžob, resp. problémov mladých v obci sa v rámci diskusného fóra na úrovni samosprávy vedie dialóg o dôležitých veciach, predkladajú sa predstavy mladých, navrhujú sa konkrétne postupy (riešenia) a spôsoby ich realizácie (za účasti mladých).

Mládežnícky parlament môže napomôcť k väčšej aktivizácii a participácii mládeže na miestnom (popríklad regionálnom) živote a pri realizácii mládežníckej politiky. So zvyšujúcou politickou gramotnosťou bude narastať aj občianska vyspelosť. Pravdou ostáva, že ich hodnota pre posilňovanie demokracie v súčasnosti ešte nie je plne uznávaná.

Je potrebné mať na pamäti, že z mladých ľudí sa vychovávajú občianski lídri a nie politickí. Pri efektívnom využívaní zmyslu mládežníckeho parlamentu môžeme plnohodnotne rozvíjať lokálnu politickú kultúru, ktorú vnímame ako politickú kultúru vo vzťahu k lokálnemu politickému systému (tvoria ho inštitúcie na lokálnej úrovni, miestna mocenská štruktúra a najvyšší politickí predstavitelia v lokálnej politike).

Čím dôkladnejšie bude súčasná mládež chápať základné zákonitosti vývoja a fungovania spoločnosti, tým skôr bude schopná vziať na seba náročnú úlohu participácie na usmerňovaní jej rozvoja žiadaným smerom. Možno len súhlasiť s tvrdením, ktoré je obsiahnuté v Čítanke pre samosprávy: „Zmena pohľadu verejnosti na prácu s mládežou, profesionalizácia celej oblasti, podpora aktívnej participácie mladých ľudí na živote obcí a regiónov, rozvoj občianskych združení, ale najmä aktívny a koncepčný vstup samosprávy sú tými najpálčivejšími výzvami, od ktorých záleží ďalší rozvoj práce s mládežou na Slovensku.“

Praktické ukotvenie problematiky

- **Košický mládežnícky parlament (KEMP)**

Košický mládežnícky parlament (KEMP) sa začal formovať v apríli 2016. Od toho času má za sebou množstvo vlastných podujatí, workshopov, besied a aktivít pre verejnosť. Členskú základňu tvoria študenti SŠ a VŠ študujúci v Košiciach. Spolupracujú s inými organizáciami (RMKK, Iuventa, DofE, Gymnázium Poštová, Lux n.o., Mokosha, s partnerskými organizáciami v ČR a PL), kooperujú pri medzinárodných mládežníckych výmenách.

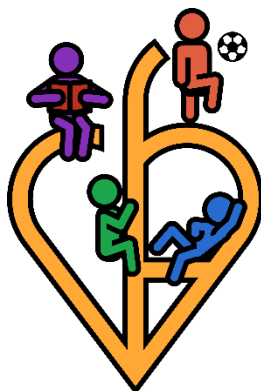
Činnosť KEMPU je realizovaná vo viacerých rovinách. Základom je dobrovoľnícka činnosť pod vedením Centra voľného času, Košice. Členovia klubu nezištne pomáhajú aj pri aktivitách CVČ.

- **Mládežnícke parlamenty Mestských častí v Košiciach**

Spracovateľ a predkladateľ materiálu realizoval anketový prieskum a následnú diskusiu so zástupcami (štatutármi) mestských častí v Košiciach. Anketa sa týkala skutočností, či daná mestská časť má zriadený mládežnícky parlament (resp. miestnu radu mládeže) ako orgán, ktorý zastupuje záujmy mladých ľudí. V prípade, ak takýto orgán nie je zriadený v mestskej časti, či je v pláne ho zriadiť a v akom časovom horizonte.

V čase predkladania materiálu (február 2021) žiadna z košických mestských častí nemá zriadený mládežnícky parlament, resp. orgán, ktorý by zastupoval a hájil záujmy mládeže. Mestská časť Luník IX ho plánuje zriadiť v roku 2023 a s myšlienkou založiť mládežnícky parlament sa zaoberá Mestská časť Košice – Západ.

- **Mládežnícky parlament Mestskej časti Košice – Sídliisko KVP**

V druhej polovici roka 2020 sa začala formovať neformálna skupina pod názvom Miestna rada mládeže KVP. Tvoria ju študenti stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja, Okresného úradu Košice a Gréckokatolíckej eparchie Košice.

V rámci pilotného projektu participatívneho rozpočtu Mestskej časti Košice – Sídliisko KVP sa Miestnej rade podarilo získať v kategórii „Občianske projekty“ 1 189 hlasov s projektom „Zlepšenie kvality športovísk a ich okolia“, čím sa umiestnila na 4. mieste s možnosťou realizácie predmetného projektu – skrášlenia športovísk a ich okolia na Sídliisku KVP vytvorením podmienok pre ich multifunkčnosť.

Je predpoklad, že členovia Miestnej rady mládeže budú tvoriť spolu so zástupcami základných škôl na Sídliisku KVP novo formujúci sa Mládežnícky parlament Mestskej časti Košice – Sídliisko KVP.

Spracoval:
Mgr. Marián Horenský, PhD.
Poslanec MieZ